

TOT RECORDANT JORDI CASTELLANOS

Òscar Rocabert – Bellaterra

Divendres, 26 d'abril de 2013. La una del migdia. Ens trobem la Maria Campillo i en Josep M. Balaguer mentre ens acostem a la Biblioteca d'Humanitats de la UAB. Encaixem les mans. Estem contents de retrobar-nos. Avui, el Departament de Filologia Catalana ret homenatge a un dels seus fundadors principals, el catedràtic Jordi Castellanos, que conservem en el record com un bé molt preuat. Només en aquesta primera trobada ja respirem un aire de cordialitat i, és evident, d'una certa transcendència. Avui, també, la Universitat i Roser Guàrdia signaran l'acord que executa la voluntat del catedràtic: tota la seva biblioteca serà dipositada a la Biblioteca de la UAB. Una biblioteca, la de Castellanos, que ha anat adquirint fama durant els últims anys: diverses persones que l'han conegut la consideren una de les més importants de Catalunya. Vint-i-sis mil volums, de temàtiques molt variades: literatura catalana i universal, teoria literària, història, arts plàstiques, filosofia. Primeres edicions de *Canigó*, *Nàufrags*, *Solitud* i *Els sots feréstecs*, per exemple. Col·leccions completes de *Pèl & Ploma* i *Hispania*, també. Amb l'afegit de tots els papers d'estudi: uns sobres grocs plens de fitxes en quartilla, ordenades alfabèticament, amb anotacions de les seves lectures, intenses i profundes. I la resta de papers: cartes, projectes, textos preparatoris.

N'hi ha una petita mostra al vestíbul d'Humanitats. Després de la signatura del document, Maria Campillo explica als assistents tot de lligams que es poden establir entre els volums de Castellanos. Ens insinua, i ens en quedem sorpresos, que la biblioteca té una secció sencera dedicada només a Baudelaire. Ens adonem de l'extensa tasca lectora del mestre: han estat molts anys de concebre la lectura com una investigació del text, com una ànsia de saber què hi posa, del perquè i del com de cada missatge.

A la tarda, una nova trobada, aquest cop a l'Auditori de Lletres. Toni Casares ha preparat una petita dramatúrgia per tal que els parlaments de record i homenatge es puguin lligar com una petita història, com una gran glossa amb diversos glossadors. Entre el públic hi ha gairebé tothom: la majoria dels professors del departament, Josep M. Benet i Jornet, Quim Martí, Joan Melcion, i una bona colla d'antics estudiants, la majoria dels quals portem els seus mètodes (o una imitació d'aquests, perquè fem el que podem) a les nostres classes de secundària. La força del mestratge de Castellanos serà un dels motius més repetits en la sessió.

Jaume Aulet ens explica, entre anècdotes i records, el professor universitari. Enric Cassany es posa més seriós i, a part d'homenatjar el company, fa una amarga crítica de l'estat actual de la universitat catalana. Josep M. Balaguer ens parla de l'investigador, i Marina Gustà arriba a emocionar els assistents amb un discurs intens i pausat. Margarida Casacuberta ens parla, sobretot, de la visió (de la missió) del pensador Castellanos: la cultura i la lectura són el vertader camí cap a la igualtat social. Borja de Riquer fa èmfasi en la voluntat del company de fer interactuar disciplines tradicionalment separades, com literatura, economia i història. Ens recorda la revista *Recerques* i vol fer notar que, en un inici, *Els Marges* també era molt interdisciplinària. Casares i Núria Santamaria ens parlen de l'home que va ser cofundador de l'Aula de Teatre de la UAB. Josep Paré fa de poeta de la trobada. Parla amb imatges i símbols suggerents del mestre, del formador de diverses fornades de filòlegs, de com en Castellanos ens va convertir en professors. Jordi Marrugat tanca el cicle generacional

com a deixeble més jove, i fa, entregat, una apologia de Jordi Castellanos com a peça cabdal de la cultura catalana dels segles XX i XXI. A manera d'epíleg, Maria Campillo fa una síntesi dels múltiples aspectes, de les múltiples cares del dau de l'home de cultura, i, *last but not least*, vingut expressament d'Anglaterra, puja a l'estrada l'honorable Alan Yates, company i conspirador, juntament amb l'homenatjat, en aquesta il·lusió, encara no acomplerta, d'aconseguir una normalització de la cultura catalana, dins i fora del territori. Visiblement emocionat, Yates recorda la prehistòria de Castellanos, als últims anys seixanta, amb la recuperació de l'Autònoma i els primers articles professionals.

Durant dues hores i mitja, els assistents hem pogut saber moltes coses d'un Castellanos que ja intuïem, i els tertulians ens les han posat en paraules. Toni Casares ens acomiada i ens convida a fer un cop d'ull a l'exposició de material propi que hi ha a la Sala de Revistes. Acabem l'acte havent après que hem estat contemporanis d'una de les figures més importants de la cultura catalana de tots els temps. No oblidarem el seu mestratge. Gràcies, Jordi.